

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inerati do 30 petih vrtov & Din 2, do 100 vrtov & Din 2.50, od 100 do 300 vrtov & Din 3, večji inerati petih vrtov & Din 4. — Popust po dogovoru. Inerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za izposojnino Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

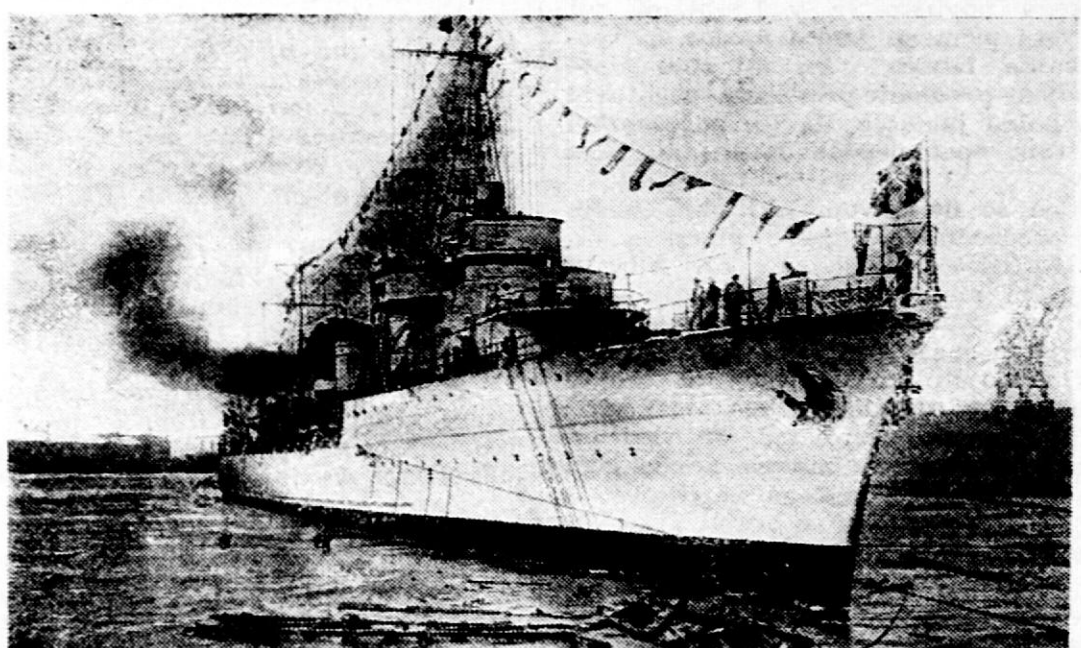
UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Stronmayerjeva 2b — NOVO MESTO, Ljubljanska c.
telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Stronmayerjeva ulica 1, telefon št. 65;
podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 161
Poštna hišnica v Ljubljani št. 10.351

Vznemirljiv incident v španskih vodah:

Angleški rušilec zadel na Francovo mino

V višini Almerije je angleški rušilec „Hunter“, ki sodeluje pri mednarodni kontroli, zadel na mino — Eksplozija je zahtevala 18 mrtvih in 24 ranjenih, rušilec pa je uničen — Veliko razburjenje v Londonu — Energični ukrepi angleške admiraltete

Almerija, 14. maja. AA. Havas: Angleški rušilec „Hunter“, ki vrši kontrolno službo ob španski obali, je priplul včeraj popoldne v tukajšnje pristanišče. Ladja je bila blizu obale, ko je nastala eksplozija. Vzrok se ni pojasnil. Uradno poročilo tudi še ni objavljeno. Krožijo vesti, da je neka nacionalistična podmornica torpedirala angleški rušilec. Drugi zopet pravijo, da je nasel na mino. Doselej se govori, da je bilo ubitih 7 oseb, 15 oseb pa ranjenih.

London, 14. maja. AA. Reuter poročila iz Valencije, da je angleško veleposlanstvo objavilo, da je eksplozija na rušilec zahtevala 18 smrtnih žrtev med mornarji. 24 mornarjev je ranjenih. Gibraltar, 14. maja. AA. Reuter: Eksplozija na rušilec „Hunter“ je mogla nastati zaradi mine ali pa bombe, ki jo je vrglo kako uporniško letalo. V vojni luki Gibraltarske je zelo živahno. Še to noč bo odplovalo več edinic angleškega brodnjstva iz luke.

Valencia, 14. maja. AA. Reuter: Eksplozija na rušilec „Hunter“ je zahtevala smrt 18 mornarjev, 24 mornarjev pa je bilo ranjenih. Eksplozija se je zgodila včeraj ob 15.15. Tukajšnje angleško veleposlanstvo je prejelo obvestilo, da je eksplozija nastala po dejanju, ki je bilo podtaknjeno od zunaj.

Uradno poročilo

London, 14. maja. Z. Admiralteta je izdala davi naslednje uradno poročilo: Na rušilec „Hunter“, ki sodeluje pri mednarodni kontroli ob južni španski obali, je včeraj popoldne ob 15.15 na vodni višini nastala eksplozija, povzročena od zunaj. „Hunter“ se je v tem času nahajal na višini Almerije. Vzrok te eksplozije še ni znan. Eksplozija je zahtevala 18 mrtvih in 24 ranjenih. Na kraj nesreče sta bila takoj poslana rušilca „Hardy“ in „Hyperion“. Rušilec „Hunter“ je imel 1.400 ton in je bil najnovejša konstrukcija. Zgrajen je bil še letosko leto in je bil v službi vojne mornarice še le sedem mesecev.

„Hunter“ uničen

Almerija, 14. maja. Z. Takoj po eksploziji na rušilec „Hunter“ je poveljnik luke v Almeriji poslal na pomoč špansko vojno križarko „James I“, ki je potegnila močno poškodovani rušilec v luko. Eksplozija je povzročila na levem boku veliko luknjo, skozi katero vdira voda v notranjost. Rušilec drže nad vodo le z neprestanim črpanjem vode. Nagnil se je tako zelo na stran, da bi se vsak čas potopil, če ga ne bi takoj odvedli v luko in ga tam varno privežali.

Ogorčenje v Londonu

London, 14. maja. AA. Havas: Vest o eksploziji na rušilec v Gibraltaru je izvala v Londonu silno razburjenje. Prva uradna poročila so bila zelo kratka. Vlada drži v največji tajnosti vzrok nesreče. Podrobno poročilo pomorskega poveljstva bodo izročili takoj vladni, ki bo razpravljala o vsem potrebnem.

Prevladuje prepričanje, da je nesrečo povzročila mina. Politični krogi menijo, da bo vlada zavzela zelo ostro stališče in ne bo dopustila nobenega protizakonitega poseganja v promet na morju.

Izjava poveljnika luke

ALMERIA, 14. maja. Z. Poveljnik luke je izjavil novinarjem, da je nastala eksplozija na „Hunterju“ ob 15.15 popoldne. Prvi je priskočil na pomoč rušilec „Lazana“, ki je takoj privezal „Hunterja“ in ga tako rešil pred takojšnjo potopitvijo.

Pogreb žrtev

GIBRALTAR, 14. maja. Z. Smrtne žrtve in ranjene s „Hunterja“ je pripeljal davi rušilec „Hardy“ v Gibraltar, kjer bodo žrtve

danes popoldne pokopali z vsemi vojaškimi častmi. Med ranjenci je več smrtno nevarno ranjenih, ki se bore s smrtjo. Kljub skrbni zdravniški negi je malo upanja, da bi ostali pri življenju. Eksplozija je nastala v višini strojnega oddelka in je največ žrtev med mostovom pri strojih. V angleških mornariških krogih izključujejo, da bi bil „Hunter“ zadet od torpeda, ker bi bila v tem primeru poškodba drugačnega značaja. Najbolj verjetno se jim zdi, da je „Hunter“ naletel na mino, ki so jo položili frankovi.

Angleške vojne ladje v Almeriji

GIBRALTAR, 14. maja. Z. Na obvestilo o eksploziji na „Hunterja“ je angleška admiralteta naročila poveljniku vojne mornarice v Gibraltaru, naj takoj krene s tremi križarkami in tremi rušilci v Almerijo in uvede preiskavo ter zaščiti ostale angleške vojne ladje, ki sodelujejo pri mednarodni kontroli. Ladje so že včeraj popoldne odplovale in so ponoči prispele v Almerijo. Kakor kaže, je angleška admiralteta odločena, napraviti početju frankovcev na morju energičen konec in za vsako ceno zaščititi svobodo morskega prometa.

Poročila s španskih bojišč

Bilbao, 14. maja. AA. Havas: Odbor za obrambo je objavil sčeti: Na severni fronti je bilo vse dan mirno. Pri Lapape-

tui smo sestrelili eno letalo. Pilot se je spustil s padalom in je Nemec. Povedal je, da je sodeloval pri bombardiranju Guernice. Pri Alavi so naši topovi bombardirali sovražne postojanke. Tudi pri Burgosu je naše topništvo bombardiralo sovražne postojanke. Sovražna letala so bombardirala Bilbao. Število žrtev med prebivalstvom je veliko. Po 43 dneh nacionalistične ofenzive se republikanski oddelki še zmeraj dobro drže. Ujeti nemški pilot se imenuje Hans Wendel in pripada 28. eskadri.

Vittoria, 14. maja. AA. Havas: Bitka za Mugio se nadaljuje in če pade to mesto v roke nacionalistom, potem je pot prosta v dolino te pokrajine. Republikanske čete so izvršile protinapad pri Biscargulji. Dobile so znatna ojačenja.

Madrid, 14. maja. AA. Havas: Svoje uradno poročilo pravi: Na vzhodni fronti se je le malo streljalo iz pušk. Republikanska letala so zopet bombardirala sovražne tovarne orožja. Tudi južno od Toleda je bilo streljanje močno. Republikanske čete utrjujejo svoje postojanke. Po ostalih bojiščih ni bilo nič posebnega.

San Sebastian, 14. maja. AA. (DNB) Kakor včeraj je tudi danes slabo vreme oviralo vojaške operacije. Posebno neugodno je bilo za letalsko delovanje. Nacionalistično topništvo je srdito obstreljevalo postojanke sovražnih čet v odseku Muntji. Z madridske fronte javljajo, da je nacionalistično topništvo danes zelo obstreljevalo sovražne postojanke na Jarami in utrde okoli Madrida.

bo dolgo, pa bomo podobne monopole doživeli še na drugih poljih. Saj itak vsi vemo, da je takšnih prizadevanj več ko dovolj. Poleg tega pa bo naša domača trgovina zopet težko udarjena, da bo njen žet od sil težki eksistenčni boj še obupnejši! Nikomur ne bo v korist, če bodo naše narodne trgovine in naše tiskarne zopet ob zastružek! Naša kultura bo pri tem prav gotovo trpela, saj vemo, kaj so naše tiskarne že žrtvovale za kulturni napredek našega naroda.

Zopet znova in iskreno apeliramo na bansko upravo, da ne uvaja novega monopola. Ki banovini itak ne more prinesiti posebnih dobičkov, za slovensko gospodarstvo pa bo v nevarno in težko škodo!

Nova trgovinska pogodba z Rumunijo

Izjava trgovinskega ministra dr. Vrbanića

Beograd, 14. maja. AA. Včeraj je bila v Beogradu podpisana nova trgovinska pogodba z Rumunijo. Minister trgovine g. dr. Milan Vrbanić je dal novinarjem o novi pogodbi naslednjo izjavo:

Pogodba o trgovini in plovi s kraljevino Rumunijo, ki smo jo podpisali, pomeni konec provizorija, ki traja že leta in leta in začetek boljših in bolj urejenih gospodarskih odnosov s sosedno prijateljsko in zavezniško državo. Še pred kratkim so naši gospodarski odnosi z Rumunijo temeljili na začasnih trgovinskih pogodbah z dne 4. avgusta 1930, ki je vsebovala samo ključno največje ugodnosti za postopek za državljani in s trgovino obeh držav; ta pogodba se je podaljševala na 6 mesečne roke. Ta trgovinski provizorij smo mogli tolerirati le po zaslugi prijateljskega političnega razmerja med obema državama in trajnega gospodarskega sodelovanja, ki je od leta 1933 dalje zagotovljeno v okviru gospodarskega sveta Male antante. Toda pomankanje trajnejšega gospodarskega dogovora je vendarle oviralo razvoj trgovine med obema državama. V svesti si tega nedostataka, sta se vladi obeh držav lotili sistematske ureditve vseh odprtih vprašanj in tako je po sklenitvi klirinskega dogovora z dne 31. januarja 1931, ki ureja plačilni promet, in trgovinskega aranžmana z dne 13. marca t. l. ki ureja neposredno ureditev trgovine,

izvozna dovoljenja in kontingente, prišlo do podpisa pogodbe o trgovini in plovi, ki tvori osnovo za naše gospodarsko razmerje z Rumunijo. Ta pogodba vsebuje osnovna določila o pravicah državljanov, o trgovskih družbah, o trgovini in plovi. Načela, po katerih se bodo urejala vsa ta vprašanja, nimajo izjemnega značaja; to so običajna določila paritetnega postopka za razno blago in načelo največjih ugodnosti za drugo blago. Kajti za ustvaritev tesnejšega gospodarskega razmerja je potrebno zlasti v sedanjih razmerah postaviti poprej te odnose na stabilnejšo in čvrstejšo osnovo. Pri tem je treba poudariti, da so se to pot regulirali tudi veterinarski odnosi in obsejni promet, in sicer v protokolih, ki tvorijo sestavni del trgovinske pogodbe.

Naša trgovina z Rumunijo doslej ni preselila svojega ozkega okvira. Rumunija sodeluje pri našem celotnem izvozu komaj z 0,9% in uvozu z 1,8%. In dvoma, da so možnosti trgovine med obema državama omejene z medsebojno podobnostjo gospodarske strukture, toda prav tako se zdi nedvomno, da se doslej niti te možnosti niso v celoti izrabile. Nova trgovinska pogodba, ki smo jo danes podpisali, bo vsekakor pripomogla k temu, da se trgovina in gospodarski promet med obema državama kar najbolj razvije.

Imperijska konferenca v Londonu

Sklepani bodo med drugim tudi o ustanovitvi imperijske vojne mornarice

LONDON, 14. maja. Z. Danes popoldne ob 10. se je pričela v St. Jameski palači že dolgo napovedana konferenca britanskega imperija. Na konferenci sodelujejo ministri predsedniki in zunanji ministri ter strokovnjaki vseh delov britanskega imperija. Konferenca se vrši za zaprtimi vrati in tudi na otvoritveno sejo, ki ji je predsedoval ministrski predsednik Baldwin, niso pripustili novinarjev.

„Daily Express“ izve, da bodo na tej konferenci razpravljali med drugim zlasti o zagotovitvi varnosti pomorskih zvez med posameznimi deli britanskega imperija. Poleg

povečanja vojnega letalstva in mornarice bodo razpravljali o zgraditvi posebne vzhodne azijske mornarice, ki bo imela svoje oporišče v Singapuru. Ta mornarica bo štela okrog 100 ednic, priključila se ji pa bodo tudi vojne mornarice, ki jih sedaj vzdržujejo Avstralija in Nova Zelandija. Stroški za zgraditev te mornarice bodo znašali 70 milijonov funtov, vzdrževanje pa letno 12 milijonov funtov. K tem stroškom bodo po gotovem ključu prispevali vsi dominijoni, ki bodo dali tudi del moštva za to mornarico.

Današnje »Jutro« zaplenjeno

— Današnje »Jutro« zaplenjeno. Dr. javno tožilstvo v Ljubljani je s svojim odlokom KK 1444/37/1 zaplenilo današnje »Jutro« zaradi uvodnega članka pod naslovom »Prava zarota«. Zaplenbo utemeljuje državno tožilstvo s tem, da se s tem člankom iznašajo lažne trditve z namero povzročiti nerazpoloženje zoper politični red v državi in s tem razdor med plemeni in družabnimi sloji.

Dvorni ples v Londonu

London, 14. maja. AA. Reuter: V Albert-hallu je bil sredi po gala večerji ples, ki so se ga udeležili člani kraljeve družine in mnogi zastopniki iz inozemstva. V kraljevi loži so posebno opazili kneza namestnika Pavla in kneeginjo Olgo, princeso Julijano, Nizozemsko in njenega soproga princa Bernharda, švedski prestolonaslednik par in norveški prestolonaslednik s soprogo.

Nove stavke v ameriški avtomobilski industriji

Newyork, 14. maja. AA. Havas: V avtomobilski industriji v Pensilvaniji in Michiganu se zopet širijo neredi. V Pittsburgu že zopet stavka 27.000 delavcev. Bati se je, da se bo stavka razširila še na drugih 200.000 delavcev. Stavkujoči tovarni niso zasledili, ampak sami stražijo vhode v tovarne. Stavka je nastala zaradi tega, ker tovarnarji ne marajo priznati delavskih organizacij. V Detroitu je 16.500 delavcev avtomobilske industrije zapustilo delo v znak protesta.

Amerika proti letalskemu prometu preko oceana

Washington, 14. maja. AA. Havas: Baje misli trgovinsko ministristvo odsvetovati letalsko zvezo med Newyorkom in Parizom, ker bi po njegovem mnenju škodovala pomorske proge med USA in Evropo. Nasprotovanje trgovinskega ministra je tako trdovratno, da ta zveza najbrž ne bo mogoča.

Gladovna stavka v jeruzalemski jetnišnici

Jerusalem, 14. maja. AA. (DNB). Včeraj je 150 arabskih kmetov v ječi stiklo v gladovno stavko, ker jih niso za kronanske svečanosti amnestirali. Arabski nacionalni svet je na današnji konferenci razpravljal o tej zadevi.

„Nazaj k preslici in lanu“

V »Seljačkih Novostih« je neki neimovni gospod napisal kmetom v pouk in ravnanje članek, v katerem hvali in poveljuje »lepe in dobre stare čase« ter priporoča kmetom, da bi se vrnili nazaj k preslici in lanu ter si iz njih zopet krojili, kakor v starih časih, obleko in perilo. Temu gospodu odgovarja sedaj v istem listu kmet Ivan Tačković na prav originalen, a učinkovit način. Tačković piše: »Po napisanem članku se vidi, gospodu je jako ugajala preslica in od preje kmetijske hlače, košulje in pokrivci. Jaz sem kmetijski sin, ki sem se rodil v domačih krpah pred 45 leti. Nosil sem hlače in srajce iz debelega platna do 17 let, dokler si nisem mogel zaslužiti za obleko in perilo, kakor jo nosijo ostali prosvetljeni in napredni narodi. Vsi taki gospodje, ki tako mislijo, naj izvolijo preprosti malo več sveta. Angleško, Dansko in druge. Tudi oni imajo narodno nošnjo, toda samo v muzeji in gledališču, kakor ostali napredni narodi. Drugi narodi gradijo vsakovrstne predilnice, tkalnice in druge gospodarske tvornice, kjer dobiva kruh in delo delavce, seljaku pa se nudi prilika, da lažje izkoristi svojo zemljo in pride lažje do življenjskih potrebščin in sredstev. A naši gospodje kapljat denar v banke na debele obresti, oni v svili in zlatini, proč s tvojencami, delavca na cesto, a kmetu nazaj za sto let, to je nazaj k preslici, to je napredek. Čudim se, da ne pijejo v listih, naj razbijemo parne in motorne mlatilnice in raje s konji gajemo pšenico, češ to bi bilo bolj, kakor s strojem. Pa naj bi zavrgli železne pluge in brane in na novo zopet pričeli z lesenim plugom. Zlastno! Tako tudi s strojnimi Tovarniške so slabe in so za nič, domače debele so boljše, toda jaz se nisem videl gospode gole in razcapanne, ali kmetje, ki se oblačijo v preslico, samo krpa pri krpi, skoraj na pol goli in ako bi ne bilo tvornice »Bata« za obleke in »Tiverja«, ostali bi bosi in goli poleg naših domačih mojstrov in proizvajalcev.« Tako je kmetje Tačković zavrnil gospodu, ki mu je dajal lepe nauke, in priznal, je treba, da ima v marsikaterem oziru prav.

Borzna poročila.

Curia, 14. maja. Beograd 10.—, Pariz 19.57, London 21.58, New York 45.75, Bruselj 73.625, Milan 23.—, Amsterdam 240.00, Berlin 176.—, Dunaj 51.90—51.90, Praga 15.25, Budapesta 52.50, Birminghamska 24.55.

POMLADNO VESELJE

NOVA OBLEKA,
LEPO PEBILO
MNOGO CENEJE

PRESKER, SV. PETRA C. 14

Telefon 38-58

Simone Simon
v prekrasnem dekliskem filmu

MATURA

po istoimenem gledališkem komadu Veliki filmski dogodek letošnje sezone!
od Ladislava Fodorja Rezervirajte si vstopnice!

Premiera v soboto

v kinu Slogi

Regulacija Tivolija, začetek dela

Ljubljana dobi baje končno tudi veliko otroško igrišče, ki je bilo že davno potrebno

Ljubljana, 14. maja. Arh. Plečnikova regulacijski načrt Tivolija je izdelan že več let in z njim se je javnost seznanila pred leti. V skladu s tistim načrtom je bil tudi razširjen dvored, podaljšek Aleksandrove ceste. Regulacija Tivolija je po tem načrtu, tako velikopotezna, da ne more biti izvedena na mah, načrt je pa tudi v zvezi z drugimi preureditvami in pridobitvami mesta, ki bodo morda ostale še dolgo na papirju ali jih pa ne bo mogoče nikdar izvesti.

OD UNIVERZE DO CEKINOVEGA GRADU

Regulacija Tivolija po arh. Plečnikovem načrtu je v zvezi z razširjenjem univerze, podaljšanjem Šubičeve ulice in regulaciji Muzejskega trga. V Cekinovem gradu bi naj bil botanični inštitut, do kamor bi vodila pot od univerze skozi parke in drevo: Zvezda, pasaja od Kongresnega trga mimo uršulinskega vrta. Muzejski trg, Šubičeva ulica ob liceju, nov prehod čez železnico, od tam pa bi držala široka ravna aleja do Cekinovega gradu. Do uresničenja celotnega načrta je torej še zelo daleč. Ni niti treba, da bi natančno naštevati vse ovire, n. pr., da bi bilo treba podreti hišo na Kongresnem trgu za prehod na Muzejski trg, odkupiti del uršulinskega vrta in predvsem rešiti vprašanje razširjenja univerze sploh.

REGULACIJA JE POTREBNA

Kljub temu lahko regulirajo Tivoli sam na sebi, ne da bi načrt mnogo izgubil na svojem pomenu, čeprav ne bo nikdar botaničnega inštituta v Cekinovem gradu. Vsekakor je treba upoštevati, da bi Tivoli s smotno preureditvijo lahko še mnogo pridobil in pomisliti moramo, da stari dvoredi, odnosno poti v Tivoliju niso najprimernejše niti za sprehajalce, ki žrtvujejo nase za sprejete, bodisi da niso v neposredni zvezi z mestnimi ulicami, bodisi niso primerno zvezane z gozdnimi potmi, pa tudi, da so premalo senčne ali da sploh ne ustrezajo sodobni arhitekturi parkov. Tako lahko opazimo, da na prvi pogled neko neskladje med glavnim, razširjenim dvoredom in stranskimi, starimi in stariškimi dvoredi.

PRED DNEVI SO ZAČELI DELATI

Centralni mestni park, kar je nedvomno Tivoli v Ljubljani, mora biti čim temnejše zvezan z mestom tudi v prometnem pogledu, da lahko pride vanj iz mestnega vzdušja čim prej. Tivoli je zdaj prav za prav odrezan od mestnega središča, in sicer z železnico. Razen glavnega dohoda na Aleksandrovi cesti, ki bo tudi preurejen po načrtu, je treba v resnici še zvežati druge ulice s Tivolijem, n. pr. Knafljevo in Šubičovo. Pokazala se je pa tudi potreba direktnega prehoda skozi Tivoli med Šiško in Rožno dolino. Parki dandanes ne služijo samo za sprehode, temveč tudi za prehode, da se mešan tako rekoč mimogrede sprehodi, ko nima časa za sprehod. Pred

dnevi so začeli delati v drevedu, ki je v ravni črti podaljšek Knafljeve ulice. Lotili so se regulacije Tivolija, čeprav so morda meščani mislili, da gre za navadna, redna vrtnarska dela.

LATTERMANOV DREVORED OD PIVOVARNE UNION DO ROŽNE DOLINE

Lotili so se pomembnih regulacijskih del, toda v manjšem obsegu, saj je zaposlenih le okrog 15 ljudi in upoštevati je treba, da za delo ni nobenega posebnega kredita. Pri tem delu je treba sicer plačati samo delovno silo, vendar zdaj zaposlujejo samo nekaj nezaposlenih, ki so sicer v evidenci mestnega socialnega urada. Upanje je pa, da bodo delo nadaljevali vsaj v manjšem obsegu in da bo že letos v grobem podaljšan Lattermanov dvored od glavnega drevo: »Atene« ter vrtove mestne vrtnarje do Ceste v Rožno dolino. Tako bo Ljubljana dobila najljepši dvored. Samo po sebi se razume, da bo vožnja po tem dvoredu prepovedana, pač pa bodo imeli pešci najlepšo in najbližjo zvezo med Rožno dolino in Šiško. Novi dvored bo tudi del najbližje poti med gorenjskim kolodvorom in Rožno dolino, saj bo držal od pivovarne Union in Ceste v Rožno dolino skoraj v povsem ravni smeri.

TODA IGRISČE »ATENE«

Najemninska pogodba med telesno-kulturnim društvom Atene in mestno občino je prenehala 1. maja. Društvo bi moralo prepuštili prostor, ki ga je uporabljalo več let, mestni občini, a se ne more sprijazniti z odpovedjo. Sklicuje se na svoje pomembno telesno-vzgojno delo, ki je zanj žrtvovalo pri ureditvi igrišč v Tivoliju velike vsote. Društvo zahteva, da mu mestna občina odkaže drug prostor, če mu mora že vsekakor vzeti tega, in sklicuje se, da bi občina morala podpirati prizadevanja društva, ne pa da jih ovira. Odločitev je že padla: pogodba ne bo več obnovljena in težko je reči, če bo društvo dobilo odškodnino ali nadomestilo za lepa igrišča. Najbrž bodo delavci mestnega vrtnarstva zasedli že te dni lopate tudi na igrišču Atene, čeprav društvo doslej še ni odstranilo svojih ograj.

VELIKO JAVNO OTROŠKO IGRISČE

Po nekem načrtu, ki pa še ni potrjen, bo baje nastalo na velikem prostoru ob novem dvoredu, ribniku in na bivšem igrišču Atene veliko javno otroško igrišče. Prostor za otroško igrišče je tam v resnici idealen in primerno otroško igrišče, ki bi res zaslужilo to ime, je v Tivoliju nedvomno silno potrebno. Lega je zelo lepa, mnogo boljše, kakor tako znanega otroškega igrišča v trikutu med Lattermanovim dvoredom in železnico. Železnica je tam bolj oddaljena in lega je bolj solnčna. Če zaradi novega igrišča bodo meščani pozdravili regulacijo Tivolija, seveda, če se bodo načrti uresničili vsaj v doglednem času.

vanje komandirja Vidica ni moglo doprinese dokazov, da so obtoženci krivi. Branilca dr. Jelenc in dr. Stanovnik sta predlagala zaslusanje nekaterih prič, ki naj bi potrdile nekrivdo treh obtožencev, za katere bi morda obstojal sum, da so se pregrešili v smislu § 154. Sodnik je predloge zavrnil. Državni tožilec je predlagal kaznovanje po obtožnici, branilec dr. Jelenc je pa predlagal oprostitve vseh obtožencev, ker je po vsem dokaznem materialu razvidno, da paragraf 154 za nobenega imed obtožencev ne more priti v poštev. Ovržen je bil tudi sum, da so delavci že nekaj dni pred stavko sklenili,

da bodo tovarno zasedli. Pod pritiskom stavkovne psihoze in v strahu, da bodo izprti, so delavci spontano naselili nekimi ljudem, ki niso prišli na zatožni klopi, čeprav so dejansko vodili stavko. Zaradi pomanjkanja dokazov je sodnik vseh 13 obtožencev oprostil krivde in kazni. Zdaj pa pojdite domov, jini je rekel, ve ženske se pa prihodnjico mirno držite! — In uspeh? Oproščeni so. Precej jih je na cesti brez dela, prej trdne delavske organizacije v Trzinu so razbite, plače so baje manjše kakor so bile pred stavko! Uspeh? Ne, poraz na celi črti.

Bojevnikom svetovne vojne in njihovim svojcem!

Ljubljana, 14. maja 1937.

Za jubilejno razstavo slovenskega novinarstva na jesenskem ljubljanskem velesejmu potrebuje pripravljalni odbor poleg vseh drugih slovenskih časnikov tudi vse slovenske časnike in časopise, brošure in letake, ki jo jih pisali in razširjali slovenski bojevniki na frontah ali v ujetništvu in na pohodih skoraj po vseh delih sveta. Predvsem je važen dobrovojniški tisk, enako pomembna so pa tudi vsa glasila beguncev in internirancev ter političnih ali vojaških kanjencev. Poiskati in zbrati in obraniti moramo prav vse od pravega tiskanega in morda tudi ilustriranega časnika pa do litografskih ali kakorkoli razmnoženih, torej tudi do pisanih ali z okornim roko risanih lističev, ki so samo po enkrat izšli. Tudi pisma z novicami, ki ste jih pošiljali tovarišem ali domov, spet poiščite, saj so taka pisma večkrat nadomestila časnike, ki jih ali sploh ni bilo ali pa niso smeli objavljati takih vesti. Ne pozabite tudi na letake, ki so prihajali z ene strani fronte z letali ali kakorkoli, zlasti pa poiščite vse dobrovojniške in revolucionarne liste in letake. Prav vse zberite, naj so še tako važni oklici, poročila o zmagi ali porazu, še tako preprosta šaljiva in posmehljiva slika ali tudi osmrtnica.

Zberite vse, kar so drugi v našem jeziku pisali za nas, in tudi vse, kar smo mi

v drugih jezikih pisali in razširjali med bratškini in tujini narodi. Poiskati in najti pa moramo tudi najvažnejše, kar so tuji pisali o slovenskih pokretnih, o dobrovoljnih in o slovenskih vprašanjih sploh. Čim več bomo našli in zbrali, tem jasnejša in popolnejša bo slika, koliko smo Slovenci pretrpeli in koliko je naš narod žrtvoval za svojo svobodo in za mir človeštva!

Vse, kar imate ali najdete, takoj pošljite pripravljalnemu odboru za razstavo slovenskega novinarstva v Ljubljani, ali mu pa vsaj pisмено javite naslov in vsebino časnika, letaka, pisma ali stike. Za vse poslane predmete prevzema razstavni odbor popolno jamstvo, da jih po razstavi dobijo lastniki spet nepoškodovane in brez stroškov.

Sklicujoč se na prvomajski oklic naših častnih predsednikov gg. ministra dr. Antona Korošca, ministra dr. Alberta Kramerja in ministra dr. Frana Kulovca, prosimo vse, zlasti pa našo dobrovoljno in učiteljsko, naj nam pri tem delu pomaga s svojo vplivno besedo, a tudi z zbiranjem in organiziranjem zbiralne akcije. Trdno smo prepričani, da vsi Slovenci tako zberemo še mnogo prevvažnega gradiva za zgodovino našega naroda.

Prilagodljivi odbor za razstavo slovenskega novinarstva, Ljubljana, velesejem.

FILM O HEROJSKI BORBI MLADE ŽENE ZA SVOJO LJUBEZEN IN PROTI DEMONSKI IGRALSKI STRASTI SVOJEGA MOŽA. MANJA

GLASBA: Dr. G. Becce.

REŽIJA: Jos. Ravenski

V glavnih vlogah: Peter Petersen, Marija Andergast, Schott-Schöbinger, Olga Čehova, Ernst Dumcke

Premiera v soboto 15. t. m. v kinu Unionu.

Otrok in ples

Ljubljana, 14. maja. Pod tem naslovom se je vršila 2. t. m. v operi skopna produkcija otroške plesne skupine, ki jo vodi ga. Katja Delakova. Čeprav je to poročilo izgubilo na dnevi aktualnosti, zasluži še problematika novih plesnih smeri ki se uveljavljajo v tujini in tudi pri nas, da poročam tudi o tej priložnosti.

Moderni ples, ki je nastal kot reakcija na virtuoznost klasičnega baleta, je v dobi ekspresionizma doživel svoje prve in morda tudi največje uspehe, saj je povdarek novega plesa na vsebini, ki jo izraža plesalec s svojim telesom. V nasprotju s klasičnim baletom, ki je formalno izdelan do kraja in opredeljen, se pojavljajo pri modernem plesu poleg ekspresionističnih elementov tudi folklorni, groteskni in iz jarmove glasbe privzeti motivi (na pr. cepčanje z nogami), ker je pač novi ples še v stadiju razvijanja. Kakor je moderni ples v izraznem smislu dosegel visoko slopnost, tako je v smislu skladbe in forme neizdelan ter varira med improvizacijo in pantomimo, ali pa se nanaša na — klasični balet.

Produkcija ge. Delakove je pokazala do kakšne stopnje se more otrok približati plesu, kako reagira na zvok, besedo in ritem, kako oblikuje manjše motive (»Srečanja«), kako realizira razne oblike iz pravice in končno, kako se izživlja v vselem skupnem plesu. Umetnost prične šele pri zavestnem izražanju plesnih in izraznih elementov, in tega otrok še ne zmore. Velik trud, ki ga je položila ga. Delakova v pripravljanje je privedla, še bolj pa spretnost s katero je znala otroke izvajati k plesanju, pa tudi k inaktivnosti, zasluži vso pohvalo. Skladatelj Zebre je napisal k »Srečanjem« in »Podganarju« apartno glasbo, in tudi druge skladbe so bile srečno ter okusno izbrane.

Prekupčevanje s cvetjem prepovedano

Ljubljana, 14. maja. Na Cankarjevem nabrežju je naš cvetlični trg, kjer revni okoličani, reveži iz naših predmestij in ljudje, ki žive le od priložnostnega zaslužka, v lovu za dinarčki ponujajo mešancom napredaj travniško cvetje. Zdaj je sezona za prodajo cvetja in cvetlični trg se je zelo razširil. Sega daleč vzdolž nabrežja, kjer prodajalec skoraj nihče niti ne opazi. Prejšnja leta so smeli prodajalci zavzeti prostore na živahnih krajih, ob poteh, ki drže na trg, odnosno na samem živliskem trgu. Zdaj morajo biti prodajalci zadovoljni, da imajo sami svoj trg in da jim je sploh dovoljeno prodajati cvetlice blizu trga.

V resnici je ta trgovina zadnje čase zelo omejena. Prekupčevanje cvetja je prepovedano. To se pravi, da prodajalec, ki ni nima vrta, kjer bi gojil cvetje, n. pr. navaden nageljček, ne sme prodajati tako zvanega vrtnega cvetja. Tako je tudi prepovedana prodaja tulipanov. Prodajalec jih sme prodajati samo, če lahko dokaže, da ima vrto in da je na njem vzgojil cvetje. Ne sme prodajati vrtnega cvetja niti, če mu ga je kdo podaril, še manj pa, če ga je od koga kupil. Tako pravi tržno nadzorstvo.

Od časa do časa pride na cvetlični trg tudi zastopnik tržnega nadzorstva in če opazi pri prodajalcu »preprečeno« cvetje, mu ga zapleni. Nekajkrat smo že opazili, da so ubogi prodajalci raje pometali cvet-

je v Ljubljano, kakor da bi si ga pustili zapleniti. Na tržnem nadzorstvu torej skrb, da bi kdo izmed prodajalcev ne obogatel. Kljub temu pravijo prodajalci, da si bodo nakupili parcele za vrtove in da jim ne bo mogel več nihče braniti prodaje. Ali pa bodo začeli prekupčevati s parcelami, kar ni prepovedano.

Zdaj je napredaj največ narcis z Golice, ki jih dovajajo v Ljubljano največ otroci železničarjev. Včeraj so pripeljali trije otroci po več košar narcis v Ljubljano in trg je bil založen z narcisami še danes. Tudi v tem primeru so prekupčevali, ker so kupovali od njih cvetje drugi prodajalci. Gre za velike spekulacije. Eden izmed otrok je zaslužil s prodajo 2 din, drugi 4 din, tretji pa celo 6 din. Prodajal je namreč za 11 din narcis, za vožno je pa plačal 5 din. Tudi prodaja »nakradenih« narcis je prepovedana. Narcise so sicer travniško cvetje, toda, če jih natrgaš brez dovoljenja lastnika, si jih ukradeš.

Kakor vidimo, je prodaja cvetja na našem trgu zvezana z velikim rizikom, toda vredno je nekaj tvegati, ko vendar gre za velike dobičke. Zato se tudi nekateri prodajalci, zlasti otroci, ukrepajo te trgovine s takšnim veseljem in vztrajnostjo, da vseh celo prenočujejo ob tržnih mizah na Cankarjevem nabrežju.

Iz Celja

—c V Celju vlada veliko zanimanje za predavanje »Po slovenskih dobrih in slabih«, ki ga je najavila za danes zvečer ob 20. v meščanski šoli kot svoje zadnje predavanje v tej sezoni Ljudska univerza. Predavatelj, znani amater in fotografski pisatelj Karlo Kocjančič, bo ilustriral zanimivo snov s sto izbranimi diapozitivi in ni dvoma, da bo obisk že zavoljo tega ustrezen zanimanju.

—c Notica o eksploataciji ležišč bakra pri Blagovici, ki smo jo objavili včeraj v celjski rubriki, je zaslala v list po pčmoti. Vest, da udeležba nemškega kapitala pri eksploataciji omenjenih ležišč bakra zanekrat ni uspešna, ni točna. Res je namreč nasprotno, da je g. Maks Oswaltach v zadevnih pogajanjih z inozemskimi finančniki. Ta pogajanja potekajo ugodno in bodo najbrž v kratkem zaključena s uspehom.

—c Razvite dečje prapore Sokolskega društva v Celju bo v nedeljo 23. t. m. popoldne na telovadščici pri mestni narodni šoli in bo združeno z nastopom vseh moških in ženskih oddelkov celjskega sokolskega društva. Novemu praporu bo kumovala dolgoletna zaslužna voditeljica deca sestra Zorka Debelakova. Narodno občinstvo iz Celja in okolice že sedaj opozarjamo na to lepo sokolsko prireditev.

—c Celjski šahovski klub bo priredil drevi čb osmih v hotelu »Union« silep šahovski simulantko, ki jo bo igral znani celjski šahist g. Ivo Lešnik proti 8. šahistom. Za šahovsko produkcijo, ki je prva te vrste v Celju, vlada med prijatelji šaha živahno zanimanje.

—c V celjski bolnici je umrla v četrtek 68-letna žena upokojenega rudarja Ivana Hietalerjeva iz Šostanja, v Medlogu pri Celju pa je umrla istega dne 73-letna preuzitkarica Lucija Čelnikova.

sredo doma tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. V šmarju pri Jelšah si je 6-letna hčerka progovnega nadzornika Tatjana Brodnikova pri padcu močno poškodovala desno ključnico. Ponestrčenci se zdravijo v celjski bolnici.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Petek, 14. maja katoličani: Bo-nifacij, Svetolik.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Dvojčke v eni osebi.
Kino Ideal: Traumatulus.
Kino Sloga: Demon ljubezni.
Kino Union: Ulica do raja.
Kino Moste: Njegova zadnja zapoved (premiera) in Benjamin Gigli.
Sokol šiška: predavanje Huberta Marjanoviča »Važnost ljubljanske za brodarjenje v najstarejših časih« ob 20. Po predavanju film »Posledice poljube«.

Javna produkcija drž. konservatorija ob 18.15 v veliki filharmonični dvorani.

Obiščite razstavo Društva slovenskih likovnih umetnikov v Jakopičevem paviljonu.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Spod sita

Duh in zob časa razjedata mogočne stebre, ki je na njih skozi tisočletja slonel ustroj človeške družbe. Nista jih še razjedla in še dolgo jih ne bosta, ker je človek že po naravi konservativen, da se krčevito upira vsemu novemu, pa naj bo še tako potrebno in koristno. Razpoke v stebrih se pa že kažejo, vedno več jih je in širijo se. Počasi gre ta razkroj, še mnogo je kleperjev in klavirjev, ki klepejo in kujejo, da bi zamašili razpoke, pa jih ne morejo. Komaj eno zamaše, je že zavezala druga.

Tri take značilne razpoke smo videli v enem najmočnejših stebrov prvo zadnje dni. Kralj največje države na svetu se je odpovedal prestolu na ljubo svoji izvoljenki, Angleškemu kralju je sledil po isti poti rumunski princ Nikola, zdaj pa še švedski prestolonaslednik princ Karel. Na španskega prestolonaslednika je svet skoraj že pozabil, ker je že več let tega, ko se je poročil na Kubi z neko meščanko, zdaj se pa hoče ločiti in vzeti drugo, zopet meščanko. Pustolovščine pravimo takim skokom čez visoki plot starih tradicij in čudimo se, kako morejo skoraj kakor srednjeveška božanstva čašteni ljudje stopiti z visokega piedestala. Pa ni nič čudnega na tem. Duh časa jim pomaga do spoznanja, da so končno tudi ljudje in da imajo pravico do svoje tihe sreče. Morda se jim pa odkriva še neko drugo, človeštvu še močno v me-glo zastrto spoznanje.

Iz Maribora

— Zaključek protituberkuloznega tedna. S koncertom pevskega društva »Jadrana« 8. t. m. v unijski dvorani v Mariboru in zaključnim nagovorom predsednika PTL g. dr. Marka Ipavca, je bil protituberkulozni teden v Mariboru prvič na širši osnovi slavno zaključen. Skoda, da se predviden program zaradi vremenskih nepriklj ni mogel celoti izvršiti. Predpriprave pa so pokazale, da je akcija mariborske PTL našla polno razumevanje pri vseh v poštev prihajajočih čimteljih. Posebno priznanje gre zlasti mestni občini Maribor. Skofjskemu ordinariatu in čb. duhovščini, šolstvu, železniškemu edineam, gledališki upravi, kinopojteljnikoma, časopisju, društvom, gasilski in železniškarski godbi, opepevalnemu in ženskomu društvu, politični in šolski oblasti, podjetnikom in delavstvu. V kolikor posamezniki, ki so sodelovali, že niso prejeli pismenih zahval, se vsem, ki so pripomogli do uspeha našega tedna, tem poim najkrajnje zahvaljujemo! Zaeno prosimo, da se naj blagovolji nabirale akcije, ako ni pri-čakovati še nadaljnjih uspehov, zaključiti in nabrati denar kakor tudi material oddati PTL, palača OUZD, Maribor. Marijina ulica šte. 13, soba šte. 53. Po zaključku celotne akcije bo javnosti podan specifičan obračun PTL, tedna radi kontrole in pregleda uspehov po posameznih ustanovah. Protituberkulozna liga Maribor.

— Posnemajte! Dne 30. aprila t. l. je prejel PTL v Mariboru dopis sledeče vsebine: Protituberkulozni ligi v Mariboru. Da mi bo omogočeno za ligo vsakomesečno položiti mali prostovoljni prispevek, prosim, da mi blagovoljce pošljetj nekoliko pošttnih čekovnih polonizic, Z odličnim spoštovanjem S. B. »Človekoljubna gesla je vredna posnemanja.

Binkošti v gledališču. V nedeljo 10. poldne bo zadnja uprizoritev Rasbergerjeve operete »Rdeči nageljani«, ki s svojo domačo glasbo tako ugaja. Znižane cene. Zvečer bo zadnja ponovitev čuške komedije »Na ledeni plošči«. Uspešno delo je zaradi svoje aktualne vsebine prav posebno vabljivo. Znižane cene. Na binkošti ponedeljek popoldne ponove Fallovo melodiozno in zabavno opereto »Dolarska princesa« po znižanih cenah. Zvečer pa bo uprizorjena Nušičeva izvestna satira »DR«, ki je najpriljubnejše dramsko delo te sezone. Tudi znižane cene.

— Uspeh zagrebških madrigalistov v Mariboru. V sredo zvečer so priredili v zgornji kazinski dvorani v Mariboru koncert daleč naokrog znani zagrebški madrigalisti. Skupino pevecv odlikuje odlični glasovni material, izredna pevka rutina in izvestno harmonično predvajanje. Na sporedu so bile madrigalstke in umetne skladbe, ki so jih madrigalisti odpele v popolno zadovoljstvo poslušalcev, ki jih je bilo mnogo. Vsi sodelujoči so bili nagradjeni z dolgoletnimi aplavzi in so na koncu morali dodati še eno pesmico. Koncert zagrebških madrigalistov je bil lep večer in popoln umetniški užitek.

— Dva utopljena. Reka Mura je blizu Gornje Radgone naplavila truplo neznane okoli 20 let stare mladenke. Truplo je že razpadlo in sodijo, da je ležalo že več dni v vodi. Nedaleč od kraja, kjer so potegnili iz vode utopjenko, je reka naplavila še možko truplo. Tudi to je že razpadlo. Sumijo, da gre za dva mlada samomorilca. Identiteta obeh utopljencev še ni znana.

— V soboto gostuje Ivelja. Jutri zvečer bo gostoval v tukajšnjem gledališču zagrebški operni tenorist Stjepan Ivelja, ki je bil nedavno tudi v Mariboru zelo priljubljen operetni pevec. Ivelja bo pel partijo princa Sou-Honga v Leharjevi opereti »Dezela smehljajac«. Veljajo znižane cene. Zadnje uprizoritev te opere.

Veliki Emil Janningsov film po pomani Gerhart Hauptmannovi drami »Der Herrscher«

Pred sončnim zahodom

v režiji Veit Harlana in sodelovanjem najboljših filmskih igralcev: Paul Wagner, Maria Koppenhöfer, Hannes Stelzer, Hilda Körber, Käthe Haack, Herbert Hübner in Marianne Hoppe

PREMIERA tega slavnega filmskega dela v soboto v KINU MATICI

DNEVNE VESTI

— Priprave za kongres JS v Zagrebu. Jadranska straža ima vsako tretje leto kongres. Zadnji je bil leta 1935. Prihodni bo pa sred. junija 1958. v Zagrebu. To bo velika kulturna in narodna manifestacija, na kateri bodo sodelovali najuglednejše kulturne in gospodarske ustanove. Med drugim bo prirejena v Zagrebu tudi velika pomorska kulturna in gospodarska razstava, in sicer na velesejmu. Za priprave v zvezi s kongresom je dobil zagrebški oblastni odbor 100.000 Din.

— Sestanek italijansko-jugoslovenskega trgovskega odbora. Po informacijah italijanskega tiska bo imenovan za predsednika italijansko-jugoslovenskega posrednega trgovskega odbora pomočnik našega zunanjega ministra Milivoj Pilja. Datum sestanka parlamentnega odbora še ni določen.

— Marka za nemške turiste. Iz Berlina poročajo, da je določeno koliko mark smejo zvesti nemški turisti s seboj v Jugoslavijo. Odrasli smejo vzeti štiri sto, turisti do 18. leta pa do 250 mark.

— Rumunski zdravnik v Dalmaciji. V sredo zvečer je prišla preko Dubrovnika v Split skupina rumunskih zdravnikov, ki so si ogledali našo državo, da se seznanijo z organizacijo zdravniške službe pri nas in si ogledajo naše zdravstvene ustanove. Iz Splita krenejo rumunski zdravniki v Zagreb.

kriti naše potrebe za lastnimi izdelki, pa so jim ti izdelki ležali nerazpečeni doma, ker se nam je po krivici zdelo, da je vose lepše in boljše tisto blago, ki ga je inozemstvo pošiljalo na naše trge. — »Le dernier cri de Paris« ali pa »Neueste Wienermode«, pa še tako drago in ničvredno blago je več veljalo kot vsi dični, solidni in ceneni domači izdelki v pristnem slovenskem slogu. Toda naše gospodinjice nas bodo na svoji letošnji priložnosti v okviru ljubljanske velesejme od 5. do 14. junija prepričale, da te sivo vežejo svoje skrbi na skrbi svojih mož in da so trdno odločene tudi one sodelovati po svojih močeh pri delu za lepšo bodočnost.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
V SISKI — TELEFON 33-37

V petek ob 20. uri po predavanju
PREMIERA

Posledice poljuba

Vstopnina na vseh prostorih Din 3.50

V SOBOTO:

BELI PEKEL PIZ PALLY

— Binkoštni prazniki na Kolcah. Okrog doma na Kolcah je sneg že skopnel, vse je že v planinskem cvetju in zelenju, pod gribi Košute je pa smuka še prav dobra, na Velikem Vrhu celo odlična, zlasti če je vreme lepo kakor je bilo zadnje dni. Sneg je zmrzal, jutraj do 9 nekoliko osorenjen. Smučarji, vajeni planinske smuke imajo zdaj v planinah najlepšo priliko, da se za slovo od letošnje smuke še navzgor bele opojnosti. Na binkoštno praznike bo v kapelici pri domu na Kolcah služba božja.

— Izlet v Postojnsko jamo v nedeljo 23. t. m. Prijave sprejemajo do 15. t. m. prireditelji Udruženje žel. uradnikov Ljubljana, Kolodvorska 43, trgovina Tičar, Selenburgova, Gor. Tyrševa, Pauschin, Wolfova ulica, v Mariboru g. Verhovšek, gl. kol. v Zagrebu slovenska italijana — Narodni dom. Radi velikega zanimanja se pripravite takoj. Ne zamudite prilike prvega društvenega izleta v Postojno.

— Namesto venca na grob očetu slovenske pesmi, ravnatelju Mateju Hubadu je daroval »Učiteljski pevski zbor« Din 200.— odelku brezposelnih učiteljskih abiturientov sekcije JUJ. — Iskrena hvala!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo. Včeraj je nekoliko deževalo samo v Ljubljani, drugod je bilo pa vedro. Najvišja temperatura je znašala v Sarajevu in Skoplju 26, v Splitu 21, v Mariboru, Zagrebu in Beogradu 20, v Ljubljani 16,8. Daj je kazal barometer v Ljubljani 761,5, temperatura je znašala 11,4.

— Tatvina voza in kobilje v Artičah. V noči na četrtek je bila ukradena trgovcu Jakobu Drnaču v Artičah pri Brezicah iz hleva kobilca. Tat je kobilce zapregel v voz in se odpeljal neznan kam. Ukradeni kobilca je stara 7 let in ima na glavi ter na nogah bele lise. Voz je enovprežen, z lojtrnicami, konjska vprega pa običajna s komatom. Drnač je oškodovan za 3700 din. Tatvine sta osumljena dva mlajša moška, ki sta se po okolici izdajala za konjska prekopčevalca.

— Najdeno kolo. Posesnik Josip Matjan v Vižmarjih 31. je davi našel doma v slami na kozolcu zakopano ogradoj črno pleskano koleso. Kolo je bilo še malo rabljeno in ima evid. št. 132569. Komur je bilo ukradeno, naj se oglasi pri posestniku Matjanu.

— Psica operirana v sanatoriju. V Subotici se že več tednov govori o psici znanega milijonarja, industrijalec Armina Rotha, ki ima farmo psov plemenite pasme. Eno psico je poslal v sanatorij dr. Häusserja, kjer jo je operiral znani ginekolog dr. Frank, ker je imela težke porodne krče. Operacija se je sicer posrečila, toda psica je poginila. Veterinarji iz Subotice in okolice so imeli v sredo zvečer običajen mesečni sestanek, na katerem so razpravljali o tej čudni operaciji plemenite dobermanke v sanatoriju, kamor lahko sprejmejo samo ljudi. Psico je operiral zdravnik, ki ima samo dovoljenje za operacije žensk. Subotički veterinarji obojajo dr. Franka zaradi nelojalne konkurence, ki jo dela veterinarjem in nestrokovnega vmešavanja v njihove posle. Veterinarji so sprejeli obširno resolucijo z zahtevo, naj njihova organizacija protestira pri Zdravniški zbornici v Novem Sadu zaradi te operacije. Zdravnik naj se v bodoče več ne vmešava v veterinarske posle.

— Ogromnega morskega psa so ujeli. Ribiči v Bakarnu so ujeli v sredo v mrežo ogromnega morskega psa. Morska pošast je zasledovala tune pa je zašla v ribiške mreže in potegnilo so jo na suho. Ribičem je napravil morski pes precej škode, ker jim je raztrgal mnogo mrež. Slednji so ga pa le ukrotili in pobili. Bila je samica in v smrtnem boju je vrzla 52 mladčev. Morska pošast je dolga 4 metre. Ribiči pravijo, da se nihče izmed njih ne pomeni, da bi imel morski pes toliko mladih. Ujetega morskega psa z mladčki so pripeljali v Zagreb in razstavili nad tržnico na Dolcu.

Iz Ljubljane

— Predavanje Mr. E. E. Yellanda, esperantskega gosta, ki je prišel v Ljubljano bilo zelo dobro obiskano. Iz predavanja posnemamo, da je vprav esperanto tista sila, ki izenačuje narode in aloje ter jih druži v eno samo veliko družino. Dasi govori Mr. E. E. Yelland in njegova soproga 12 narodnih jezikov, ter 3 mednarodne, tako esperanto, ido in novial, vendar trdita, da je esperanto najkoristnejši, saj povzroča, kamorkoli pride, najdeta brate in sestre, ter se med njimi počutita, kakor doma. Prepotovala sta Anglijo, Francijo, Švedsko, Finsko, Rusijo, Poljsko, Češko, Madžarsko, Rumunijo, Turčijo, Srbijo in Hrvaško, Avstrijo, Italijo in Španijo, deloma peš, deloma z vlakom ladjami, nista obstala v Aspremontu (Francija), kjer vodita mednarodni esperantski dom, temveč sta si kupila avto ter se podala na pot preko Italije ter na pobudo slovenskega esperantskega mesecnika »Naj vizagoj«, ki izhaja v Ljubljani.

ni v Slovenijo, v Ljubljano, preko Celja, Maribora, Ptuja in Koperja na Madžarsko, da prisostvujeta vegetarijanskemu kongresu. Upamo da sta gosta odnesla od nas najuglednejše vtise, ter da bosta tudi drugje propagirala našo preprosto Slovenijo, kakor so njuni spomini na Srbijo in Hrvaško, ki sta jo l. 1927. prehodila, nepozabni. Na njihovi nadaljnji poti pa jima želimo obilo sreče.

— Ribji trg je zdaj najbolj založen z malimi morskim ribami. Gospodinjice precej posegajo po njih. Skuše, ki so najbolj priljubljene med malimi morskimi ribami, so pa nekoliko dražje in ni jih vedno dovolj na izbiro. Danes so jih prodajali po 22 do 28 din (velike). Sardele, sardelice in eardoni so bili po 16. Boljše morske ribe so zastopale trile in zobatec, prodajali so jih po 36 do 40 din kg. Med sladkovodnimi ribami je bilo danes naprodaj kakor navadno največ ščuk, ki so bile po 20 din naprej kg. Zdal so med ribami naprodaj na trgu živo odino postvri dragomeljskega ribogojstva. Prodajali jih po 40 din kg. Ko se začne letoviška sezona navadno ni več naprodaj postvri na ljubljanskem trgu, ker vedno rib konzumirajo letoviščarji v letoviščih. Največ postvri pojedjo poleti na Bledu, kjer je zdaj že 200 letoviščarjev, o binkoštih se pa obeta celo prihod 800 Nemcev.

— Zdrženje brivcev, frizerjev in kosmetikov v Ljubljani obvešča tem potom vse svoje člane na področju imenovanega združenja, da stopi dne 15. maja t. l. v veljavno novo navedbo o odpiranju in zapiranju obratovalnic po kateri je delo dovoljeno za vse kraje našega združenja od 7 in pol do 12 in od 14. do 19. ure. Le ob sobotah in pred prazniki, ko so obratovalnice drugi dan ves dan zaprte se sme delo vršiti z gornjim opoldanskim odmorom od 21. ure. Tiskovno iz izveščkom te navedbe dopisujemo vsem članom naknadno. Ljubljanske člane kakor tudi cenjeno občinstvo vjudno obveščamo, da bodo z dovoljenjem kr hanske uprave na binkšno nedeljo in ponedeljek brivski in frizerski saloni izjemoma odprti od pol 8. do 12. ure dopoldne.

— Nocojšnja javna produkcija gojenec državnega konservatorija, ki se vrši ob 18. in četrt v veliki filharmonični dvorani obsega naslednji spored: 1) Tartini: Sonata v G-molu, za violino in klavir, 2) Corelli: Sonata I. v D-duru za violino in klavir, 3) Beethoven: Sonata op 47. v A duru (Kreutzerjeva) za violino in klavir. Spored izvajajo: Prevorsek Uroš (violin), Osterc Marta (klavir), Burger Kajetan (violin) in Adamič Bojan (klavir). Komorno solo vodi g. prof. Jan. Šlais. Sporedi se dobe po 3 din v predprodaji in knjižarni Glasbene Matice. Produkcija se vrši v počastitev spomina blagopolkonega ravnatelja Mateja Hubada.

— Izjavi se ni zaprta voda na Špič? Ljubljani je že pred dnevi upadla na normalno ter bi jo lahko že tedaj zaprli na Špič, češar pa niso storili, baje zaradi tega, ker se na Barju se ni povsem povsod otekla voda po zadnji povodnji. V resnici je voda že tako nizka, da bi ne zadrževala odtoka na Barju, čeprav bi jo zaprli. Podjetje je utrpelo veliko škodo zaradi zastoja dela, saj ne delajo že od 6. marca.

— Udrženje četnikov v Ljubljani poziva vse svoje člane na strogo obvezen sestanek, ki bo drevi ob 20. v društvenem prostoru, Prečna ulica 6.

— Zooski vrt v Ljubljani. Na radost mladine in odraslih bo zooski vrt v Ljubljani začasnó spet odprt. Dlakasta in pernat divjad naših gozdov bo razveseljevala obiskovalce proti skromni vstopnini. — Zooski vrt na velesejmu, dostop iz Lattermannovega dvorčeka, bo odprt v soboto

Za binkoštno številko »Slovenskega Naroda«

ki izide v soboto popoldne, naj zainteresirani naroče oglase

čimprej, najkameje pa do petka, 14. maja, do 17. ure.

Oglaševanje priporočamo zlasti gostilničarjem, ker je »SLOV.

NAROD« med ljubljanskim meščanstvom najbolj razširjen list

15. maja ob 1. popoldne na kar zlasti opozarjamo boljše in birmance.

— Bojni, velike fotografije po Din 4.— če se pri nas slikate za karte. Foto Staut, Gledališka ul. 16.

— Zdrženje mesarjev in klobasničarjev v Ljubljani, naznanja cenj, občinstvu, da bodo mesarski lokali in stojnice odprte ob nedeljah in praznikih od 15. maja do 15. septembra od 5. — 9. ure dopoldne, toliko v vrednost, da se vsaka stranka pravočasno preskrbi z mesom.

— Predavanje v Sokolskem domu v Šiški. V petek 14. t. m. bo ob 20. uri predaval v Sokolskem domu br. Marjanovič Humbert o temi »Vажnost Ljubljance za brodarjenje v najstarejših časih. Po predavanju bo film »Posledice poljuba«. Prosvetni odesk.

— Plemeniti dar. Pred kratkim sta se zgledala pri predsedniku mestne občine g. dr. Adlešiču zastopnika ljubljanske sekcije Zdrženja gledaliških igralcev gg. Drenovec in Jerman ter mu izročila Din 500.— za socialno akcijo mestne občine ljubljanske občine iz prebitka, ki ga je vrzel »Bohemijski večer«. Mestna občina se za plemeniti dar naših igralcev tudi tem potom zahvaljuje.

— Senja špargljev! Vsa dan sveže domače žilante beluše servira gostilna pri Slepem Janecu.

— Kdo je samomorilec? Včeraj smo poročali o samomoru neznanca, ki je šel v smrt na železniškem prelazu v Puharjevi ulici. Na dvoje prerezano truplo so po ogledu komisije prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Truplo so fotografirali, a vendar policija še ni mogla ugotoviti, kdo je samomorilec. V žepih njegove obleke so našli samo prazno rjavo listino in svetinjico. Neznavec je okrog 30 let star srednje postave in gladko obrit. Lase ima kostanjeve in precej veliko frizuro. Na sebi je imel temno sivo obleko in so pri njem našli tudi temen, skoraj nov klobuk. Na nogah je imel nizke črne čevlje iz semš usnja, obšite z boka usnjem. Srajco je imel iz zelenkastega blaga in progaste rjave nogavice. Kravato in sicer zeleno ter belo črtačo je imel v žepu. Na rokavi ima obupane nekaj prask, na dani leve roke pa ima še nezacejeno staro rano. Prste na rokah ima precej utrjene, kar kaže, da je najverjetneje kakor obrt. Kdor bi o njem kaj vedel, naj obvesti policijo.

— Tatvine. V stanovanje Jožeta Zevnika v Rožni dolini se je splazil v sredo tat, ki so mu bile razmere najbrže dobro znane. Odesel je Zevniku črno obleko par modnih hlač, dva telovnika iz rjavega usnja in plašč podlogo. Tat je Zevnika oškodoval za 2500 din. Antonu Dietzu, stanujočemu Pred škofijo 6, je nekdo ukradel pred dnevi iz stanovanja zlato švicarsko žepno uro, vredno 1600 din. — Iz Lovšino-ve gostilne v Gradcu je nekdo odnesel Stanku Preku 1200 din vreden svetilov površnik. — V frančiškanski cerkvi kaj ra-

de posreduje svoje žrtve zlasti tatice. V ardu je odnesla tatica Terezi Grobenčev rjavo aktovko, v kateri je imela 160 din. nekaj ključev, dalje cigaretno dozo in nekaj drugih predmetov. — Z vrta poslojpa železniške ambulanta na Celovški cesti pa je nekdo odnesel v noči na torek 10 cepeljenih vrtnic, vrednih 150 din.

— Pobeželi gojenci. Iz Deškega vzgajališča na Selu so te dni pobeželi v svet kar štirje gojenci hkrati. Prvi je Viljem Simončič, doma iz Avstrije, črni las, v sportni novi obleki in v novih čevljih, star 12 let; drugi Franc Robinšek, pristojen v okolico Ljutomer, star 17 let; tretji Kosi Janko, doma tudi iz okolice Ljutomer, star 14 let, četrti pa Franc Soršek iz Sv. Lovrenca, star 13 let.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Petek, 14. maja: Peter in Aleksej. Red A. Sobota, 15. maja: Rivala. Red B. Nedelja, 16. maja: Matura. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Ponedeljek, 17. maja: Dr. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Torek, 18. maja: zaprto.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Petek, 14. maja: zaprto.

Sobota, 15. maja: Kar Kalijan. Premiera.

Premierski abonma.

Nedelja, 16. maja: ob 15. uri: Veseli studentek. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Ob 20. uri: Plamen. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek 12. maja: Pod to goro zeleno... Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Torek, 18. maja: zaprto.

*

Sobotna in nedeljska predstava se je morala odpovedati zaradi obolelosti gosp. Zupana, ki po zdravniški odredbi ni smel nastopiti vsled popolne hripavosti. Mesto nedeljske odpovedane predstave, je uprava nastavila vpriporitev »Madame Butterfly«, katere pa tudi ni bilo mogoče izvajati, ker je zbolela ga. Gjurgjevičeva, ki še ni popolnoma okrevala, ter bo šele v nedeljo pela Silvano v »Plamenu«.

Iz Ljutomer

— Neurje s točo. V sredo teden popoldne je z nevihto padala tudi toča v okolici Strigove, kjer je strela tudi zanetila požar, ki je uničil posestnika Ščavničarju gospodarsko poslopje; zgorela je tudi ena krava. Ponoči istega dne pa je padala toča v smeri od Ljutomer proti jugovzhodu in poldeštela vinograde in sadovnjake. V vinogradih je uničila pogankje, v sadovnjakih pa cvetje. V večerji so še drugo jutro našli pod kapom kupe toče, dobele kot lešniki.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda Din 1.— davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

ZEFIR, POPELIN, TOURING

za moške srajce, GRADL za spoudje hlače

izborne kakovosti in v največjih vzorih

Robert Goli

specialna zaloga platna, belga in pralnega blaga.

LJUBLJANA, Selenburgova ulica 3.

OGRSKO SALAMO

dobite najceneje pri: Oskarju CERNETU, Sv. Petra c. št. 35.

BOTRCAM IN BOTROM

naznanjam, da sem preselil

FOTOGRAFSKI ATELJE

iz Rožne doline na Glince, Tržaška cesta 15. — Se priporoča

ANTON MANCINI, 1359

BUFFET S. J. JERAJ

na Sv. Petra cesti 38, Ljubljana

vam nudi prvovrstna vina in

žganja, brez ulico:

Haloško belo 7 Din

Srbsko Prokupac 7 Din

Cvček 9 Din

Rizling 9 Din

Burgundec beli 12 Din

Hruševski sladki 5 Din

Jabolčni 4 Din

ZGANJE:

Tropinovec 22 Din

Slivovka 24 Din

Hruševac 28 Din

Brinjevec 32 Din

Rum, fini fajni 32 Din

Pri večjem odjemu primeren

popust. 1388

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej.

Najmanjši znesek 8 Din

KOMFORTNO STANOVANJE

z balkonom, sobno in mirno,

v vili blizu drame oddam s 1.

avgustom. Naslov v upravi »SLOV.

Naroda«. 1368

OPREMLJENO SOBO

solitno s posebnim vzhodom od-

dam takoj v najem boljšemu

gospodu, z vso opremo, tudi s

brano, na Zabjaku 3. 1362

Častna beseda!

Žulj je izginil

s korenino vred.

Bolečine in težave prenehajo v nekaj

minutah. Iznajdba, ki dela čudeže.

Žulj je grd žebelj v našem prstu. Če odnesete njegovo površje, ostane korenina in kmalu se žulj povrne še huji, kakor je bil. S gurni, sodobni, znanstveni način pa je ta, da se žulji odstranijo s korenino vred brez vake nevarnosti in sicer tako, da svoje bolne noge namočite v vroči vodi, superkristalizirani s malo količino Saltrat Rodella. Te posebno učinkovite kopele za noge omečajo tudi najstarejše ter najtežje žulje in trdo kožo. Bolečine takorekoč nenkrat prenehajo. Noge niti več ne bole, ne srbijo in tudi niso vrsta sili otečene. In novi čevlji so vam takoj prikladni in vas prav nič ne težijo. Zahvaljujete se danes v svoji lekarni Saltrat Rodell in jutri boste rešeni vseh bolečin na nogah. Hoja vam bo užitek.

DANES

sveže morske ribe

v veliki izbiri in polenovka. Sočni dalmatinski artičoki — oviži sir — prvovrstna kuhinja. — Izbrana dalmatinska in štajerska vina. — Za obilen obisk se priporoča

Costilna Ražem Zoran,

NA ZABJAKU — TEL. 28-97

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knaflijeva ulica štov. 6

Podbevškov „Ivan Grohar“ je izšel

Ljubljana, 14. maja. Včeraj je izšla Podbevškova biografija o Ivanu Groharju. Okusno opremljena knjiga prinaša 16 večbarvnih in 30 enobarvnih reprodukcij izbranih Groharjevih del ter še 15 raznih fotografij, med njimi doselej neznanih, najvažnejših dokumentov. Knjiga je tiskana zaradi teh prilog v velikem formatu (26x20) in je vezana v polusnežno. Ne vsebuje priloge obsega 24 pol. t.j. 384 strani.

V uvodu z motom: »Včeraj naj odnese vzhod po gnobitih« (Klic naših dni) pojasnjuje avtor, da je hotel z biografijo o Groharju prikazati zgodovino Groharjevega življenja in zgodovino Groharjevega časa. »Dve različni nalogi sta bili to, ki sem ju obe skušal zadovoljivo rešiti. V ta namen sem se poslužil izbranega materiala, ki sem ga našel v časopisih in revijah vseh strank in struj, v raznih listinah, v pisnih, v pogovorih, v izjavah, v spominih in v politično in kulturno zgodovinskih publikacijah.

Ker so bili nekateri podatki taki, da bi vzbujali prepričanje, da so neutemeljeni, sem se odločil za znanstveni način prikazovanja na trdni podlagi dejstev, ki se oziroma kjer je treba na vire in pojasnjevanja. Zdej, ko je delo končano, je zame najprijetnejša zavest, da sem bil pisal brez ozira na levo in desno, ne da bi bil v službi te ali ene stranke in ne da bi me bil vezal ta ali oni svetovni nazor.

V moji predstavi Groharjeve osebnosti je bil politični boj pri nas Slovenceh usodnega pomena za Groharjevo življenje. Plamtel je, ko se je Grohar pojavil v slovenski javnosti in je postal iz leta v leto vedno bolj divji, dokler ni dosegel viška ob času Groharjeve nenadne smrti. Toda medtem ko so Groharjevi tovariši izšli iz njega brez večjih nevarnosti za svoj obstanek, je zadobil Grohar takoj, ko je začel vanj težke rane. S pomočjo Rahnetove družine se je sicer še rešil smrti vendar je ostal napor, da si ustvari existenco, tudi po njegovih največjih zmagah v inozemstvu in doma, brez uspeha.

Politični boj v oblikah, v kakršnih se je izpotalo naše javno življenje do predvojne časa, postaja razumljivejši, če vemo za njegove vzroke. Toda ne samo to: tudi njegovo silo moremo presoditi, če vemo za čas njegovega trajanja. Zato sem posegel v velikih obsejih do tistega časa, ko so se pričeli pojavljati tudi pri nas znaki »nove dobe najhujših bojev«, ki so potisnili v stran še tisto malo stremeljenja za usrečnim našega narodnega programa iz l. 1848., kolikor se ga je ohranilo sprito našega hlapčevstva.

Bilo bi v skladu z našo tradicijo, če bi zamolčali to ali ono področje in ne bi navajali znanih imen. Kajtali ni pri nas v navadi velika popustljivost v opisovanju zgodovinskih dogodkov? In potem se pritožujemo, da je naša ljudska duševnost prišla iz ravnotežja in da je naša narodna skupnost brez trdne pravstvene podlage, ki je nam Slovincem tako zelo potrebna, če se hočemo obdržati kot eden najmanjših narodov na najbolj izpostavljenem ozemlju sredi Evrope!

Jaz nisem mogel molčati. Kakor vse druge dogodke, sem opisal brezobzirno tudi tiste, v katere so se zapletle mimo živih tudi že nekateri mrtve osebe. Od tega me ni mogel zadržati niti znani latinski izrek: De mortuis nil nisi bene, kajti če bi se zgodovinarji ustavljali pred njim, bi bile zgodovine nemogoče. Objavljam sem vse doganosti: slovenski človek naj se potrdi v svoji veri v pravstveno načelo, zapisana ne v kakšnih zakonikih, temveč v našem čustvovanju! Tudi upoštevajmo pri vseh naših, še tako neznanih dejanjih našo slovensko bodočnost!

V glavnem bi bil pri kraju z mislimi, ki sem si jih bil namenil povedati o načinu svojega pisanja. Pojavila se je še vprašanje, kaj bi mislil te knjige? Odgovor je kaj preprost. Pokazati, kako se je moral Grohar boriti z neprimerno večjimi težavami, kot se imamo mi, in kako se je vendarle približal svojim ciljem. Razvijal in rasel je kljub velikemu odporu svoje okolice ne upoštevajoč ovir, ki so se mu stavile nasproti. Kaj zato, da ni našel milosti v očeh naših strankarskih voditeljev? Groharjeva vera v njegovo poslanstvo ni zaradi tega niti za las popustila! Vedno je stremel kvišku — tudi za ceno svojega lastnega življenja!

Naučili naj bi se nekaj tudi iz Groharjevega časa, v katerem so odločali ljudje majhnega obzora in majhnih ciljev. Predvsem bi morala biti v nas bolj živa zavest slovenstva! Niti za trenutek ne bi smeli pozabiti na naš narodni program, kakor so si ga zamislili naši duševni voditelji.

Bil bi tudi že skrajni čas, da bi se vse stranke izjavile za vsem skupne kulturne, politične in gospodarske zahteve Slovence, kar je mogoče, ker se jim zato še ni treba odreči svojemu programu! Naši politiki naj bi bili v prijateljskih stikih z našimi duševnimi voditelji, ne pa, da bi jim stali celo sovražno naproti.

Knjigi je napisal uvod tudi še Rihard Jakopič. »Dan gre h koncu in tudi mojega garanta sladkosti so pri kraju. Tukajle, v svojem brlogu sedim na prieni, med škarkarsko šaro in drugo brkljarjo, v družbi živih, umirajočih in mrtvih cvetic in berem — berem čudne zgodbe iz časov, ko smo bili še mladi nezkušeni, podjetni in polni božjih čednosti: vere, upanja in ljubezni. Spomini prihajajo. Iz rožnatih sanj pa rastejo odurne spake in čim dalj berem, tem mračnejši postaja svet okoli mene. Groza me obhaja: ali je bilo res vse tako, kot stoji tukaj zapisano? Dokumenti pričajo!

TKD Atena v borbi za svoje igrišče Drugod po svetu građe sportna igrišča, pri nas jih pa podiramo

Ljubljana, 14. maja. V poročilu o nedavnem občnem zboru ene najstarejših telesno-kulturnih organizacij TKD Atena smo omenili, da je Atena za novo leto odpovedano igrišče v tivoljskem parku. Za marljivo, izredno agilno društvo, ki je v dolgih letih svojega obstoja na igriščih vzgojilo okoli 6000 mladine, je bil seveda to hud udarec v gmočnem, še bolj pa v moralnem pogledu.

Seveda se je TKD Atena do zadnjega upirala, da umakne svoja igrišča iz Tivolijskega parka, toda vse kaže, da občina oče in ne po popustila, kajti prav te dni so tik pred vhodom v igrišče začeli kopati 12 metrov široko cesto, ki bo vezala glavno tivoljsko cesto, sedanjo promenado, pravokotno s cesto pred ribnikom, nova cesta bo pa ob enem tudi del projektirane direktne zveze z Rožno dolino.

Gradnji nove ceste seveda ne moremo oporekati kakor tudi ne stališču mestne vrnitve, da naj bo Tivoli naraven park brez vsakih igrišč. Na drugi strani pa ne smemo pozabiti, da Angličji, katerih parki veljajo za najbolj urejene, baš v parkih građe otroška in teniška igrišča, saj je n. pr. znano, da so najznamenitejša teniška igrišča v parku Wembley in da so celo s travo porasla. Pomisliti je tudi treba, da je Atena vložila v igrišča in njih naprave okoli 700.000 din in ves ta denar je zdaj izgubljen, številna mladina kakor tudi odrasli ostanejo kar čez noč brez igrišča.

Zato se je TKD Atena obrnila na občino s prošnjo, naj ji v kompenzacijo garantira večje posojilo, ki ga namerava najeti. To smatra TKD Atena glede na svoje uspešno delo tako na polju telesne kulture kakor tudi socialne delavnosti za moralno odložitve občine, ki je po zakonu za zgradbe dolžna graditi ali pa vsaj vzdrževati sportna igrišča.

Akcijski TKD Atena so podprle tudi razne druge organizacije in sportna društva. Tako je banovinska zveza poslala na magistrat vlogo, v kateri predlaga drugo solucijo: da naj občina, če je že potrebna zgraditev projektirane ceste, pomakne igrišče Atene nekoliko višje v park, a Unija za zaščito dece vztraja na tem, da mora igrišče, ki je mladini primerno, ostati na svojem mestu, saj Ljubljani itak primanjkuje sportnih igrišč in naprav. Povsod drugod po svetu se igrišča zidajo in grade, le pri nas se rušijo. Akciji Atene se pridružuje tudi SK Ilirija, ki se zaveda, da ji je na teniskem polju potreben tekmeč, kakršen je bila Atena, če hočemo, da bo naš teniški sport napredoval.

Zdi se nam, da je korak mestne občine nekoliko prenapet. Če pa naj se igrišče umakne, potem bo pač treba Ateno v nadomestilo dati drug prostor ali jo pa vsaj finančno podpreti, da si bo sama lahko uredila nove prostore.

Zasebno življenje angleške kraljevske rodbine

Odkar je zasedel vojvoda Yorški angleški prestol, se njegovo življenje ni prav nič izpremenilo

Kralj Jurij VI., ki je že med boleznijo svojega očeta kralja Jurija V. opravljal mnogo javnih funkcij, je zelo marljiv. Vstaja jutraj redno ob sedmih, kakor je vstajal njegov oče. Kraljičin dan se pričena s malo prejem in nikoli ne zamudi kraljevega zajtrka. Jutranje ure porabi kralj za osebnostno korespondenco in druge zasebne posle, vse dopoldne pa opravlja javne funkcije. Pravi počitek najde kralj z rodbino šele v starodavnem gradu Birkhallu, oddaljenem 4 milje od zgodovinskega Balmoralja. Grad je skrit sredi zelenja v senci visokih jelk. Ljudje iz kraljeve okolice pripovedujejo, da se življenje kraljevske rodbine ni prav nič izpremenilo, potem ko je vojvoda Yorški zasedel prestol. Kraljeva rodbina preživi vse večere skupaj in poslušajo godbo ali pa čita nove knjige in liste. Kart v kraljevi rodbini sploh ne igrajo.

Kralj in kraljica sta zelo navdušena za film in vse pomembnejše nove filme vidita, še predno pridejo na spored londonskih kinematografov. Prestolonaslednica Elizabeta in njena sestra Marie Rose, ki sta podedovali ljubezen do glasbe po svoji materi, se pridno učita klavir. Njuna učiteljica glasbe se zelo zanima tudi za upodabljanje umetnosti. Kralj in kraljica sta marljiva vrtarjara. Za vrtarstvo se zelo navdušuje tudi vojvoda Windsorski. Kralj rad dela na vrtu in skrbi, da je arhitektonsko lepo urejen. Kraljica se pa zelo dobro razume na rože in jih zna sama gojiti. Kralj

in kraljica zelo rada zahajata v gledališče, toda redko moreta sedeti v loži skupaj, ker je kralj večinoma zadržan po državnih poslih.

V nasprotju z običaji na dvoru kralja Edwarda VIII. se niti kralj niti kraljica ne udeležujeta večerij v diskretnih restavracijah, niti ne hodita plesat v londonske nočne lokale. Bilo je namreč v načelu sklenjeno, da smeta kralj in kraljica v bodoče plesati samo na dvornih plesih ali pa na plesih, ki jih prirejajo visoke londonske osebnosti. V kraljevski rodbini čisto poje gramofon, ki ga imata radi obe princesi, zlasti Marie Rose, ki ima bogato zbirko gramofonskih plošč z vojaškimi korčami. To je darilo njene deda kralja Jurija V., ki jo je imel zelo rad. Njena zbirka gramofonskih plošč se ne preneha širi, ker jo dopolnjuje njen oče.

Kralj in kraljica zelo ljubita pse, zlasti škotske terriere in labradorsko raso. Škotski poney, ki ga je nedavno dobila prestolonaslednica, prihaja vsako jutro do vrat kraljevskega stanovanja po koček sladkorja. Princezi Elizabeti rasto zdej vedno bolj šolske dolžnosti. Uči se zlasti rada zgodovino angleške ustave, kmalu se bo pa morala učiti tudi zemljepis. Izmed jezikov se uči zaenkrat francoščine in nemščine, pozneje pa pridejo na kraljevo željo na vrsto tudi drugi tuji jeziki.

V oblačeni sta kralj in kraljica že manj konservativna, nego je bil kralj Jurij V.

ali kakor je kraljica Mary. Vendar pa ne opuščata izvestnih decentnih, ne kritičnih form, ki si jih sama pri oblačilih nalagata. Kraljica ima zelo rada krzna, posebno srebne lisice. Njen obraz je močno osenčen tako, da sama odloča o kroju oblačil in njihovi barvi, pa tudi o obliki pričeske.

Kraljica je vzorna gospodinja in kot taka sama vodi kuhinjo kraljevskega doma. Strogo pazi na versko vzgojo obeh princes, s katerima hodi vsako nedeljo v cerkev. Izmed prometnih sredstev ljubita princesi male kočije in prikolice, s katerima se vozita po stezicah parka in travnikov. Kraljica se zelo rada ukvarja z ročnimi deli. Kralj ima pa rad lov in tenis. V njegovi okolici pripovedujejo, da ima izreden spomin za ljudi in obraze in da je izboren strelce.

Zivljenjsko načelo kralja Jurija VI. in njegove soproge je srednja pot med tradicijami in modernim načinom življenja. Najti hočeta srednjo pot med okostenelim dostojanstvom in ceremonijami ter vrtoglavin svetovnim nazorom in nehanjem našega pokolenja. Po tem načelu je uravnano vse njuno zasebno življenje.

V Londonu ni bilo mogoče najti na dan kronanja nobenega prostora več od koder bi se bil videl slavnosten sprevod. Nek Francoz je baje ponujal 100.000 frankov za skromen prostorček, od koder bi bil lahko videl vsaj glavni del slavnostnega sprevoda. Toda prostorčka ni dobil. To bo morda malo pretirano, vendar pa jasno kaže, kako ogromno zanimanje je vladalo za kronanje angleškega kralja. Sicer bodo pa prišli na svoj račun tudi tisti, ki niso bili v Londonu, saj bodo videli vse svečanosti na filmskem platnu. Kjer bo ožvevala vsa velika srednjeveška tradicija Velike Britanije. Nobenega filmskega podjetja ni na svetu, ki bi si ne bilo prizadevalo dobiti najboljših posnetke. Najprejnejši filmski operaterji iz vsega sveta so tekali po Londonu in iskali prikladne kotičke, od koder bi lahko delali dobre posnetke. Posebni filmski avtomobili, celj zvočni ateljeji na kolesih, so švigali na vse strani, zunaj na letališčih so pa že čakala letala, da so ponesla posnetke po vsem svetu.

Toda največje presenečenje je bilo pridržano nekemu svetovnemu amerišnemu filmskemu podjetju, ki si je po dolgem prizadevanju priborilo pravico posneti za film vse obrede kronanja v Westminsterjski opatiji sami. To pravico je pa dobilo samo pod pogojem, da bo rabilo aparate, ki delujejo povsem tiho. To je prvi primer v zgodovini da se je pojavil v starodavni cerkvi modern tehniki pripomoček, simbol našega stoletja, filmska kamera, da ujame sedanost in jo izroči v njeni živopisnosti bodočnosti kot zanimiv zgodovinski dokaz.

Hitrost človeka in živali

Človek prehodi po hodnem koraku 3 km na uro. Če hodi hitreje, lahko prehodi 4 ali celo 5 kilometrov. Na hoduljah, kakršne rabijo prebivalci Landes v Franciji, lahko prehodi človek 7 kilometrov na uro. Tekajoč preteče povprečno 16 kilometrov na uro.

Mnogo hitreje so seveda živali. Konj preteče v kasu 12 do 14 km na uro, v galopu pa 16 do 28 km. Velblod, na katerem sedi človek z lahkim tovorom, koraca s hitrostjo 7 do 8 km na uro, če ga pa poženeš, preteče tudi 19 km na uro. Še hitrejši je slon, o katerem navadno mislimo, da

ni hoče z njim samo groziti. Nič drugega si ne morem misliti o tem.

Boječe ga je pogledala.

Bil pravi hip ni vedel, kaj naj odgovori, potem se mu je pa zdela, da bo še najpametneje povedati vse po pravici.

Da. Odpisal je to pismo. Dick mi je opoldne pravil, da je dobila policija to pismo.

Silno ga je bolelo, ko je videl na njenem lepem obrazu tako globoko začrtane sledove groze. Prebledela je in zadrla kakor da jo zebe. Potem je pa dejala z drhtečim, bolestnim polnim glasom:

Saj to je vendar nemogoče, tega vendar ni mogel storiti. Torej bom prisiljena udati se mu, silni me k temu, a jaz sem tako trdno upala...

Ne bojte se, ne bo vas prisilil, — je dejal. Bil skoraj surovo. — Se na misel naj vam ne pride to.

Kaj naj pa storim? — je nadaljevala vsa obupana zroč namj kakor v pričakovanju, da najde pri njem izhod.

Bil je malo pomislil. Lahko bi ji bil povedal o moči, ki je menda vedel skoraj vse o tej zadevi, o »Močnem maščevalcu«, ki mu je sam globoko zaupal, čeprav morda ni imel pravega povoda za to. Sklenil je storiti to in jet je praviti, kako sta se srečala.

Daisy ga je vsa presenečena poslušala.

Kaj pa ima skupnega z mojo zadevo? — je vprašala hitro, ko je nehal pripovedovati.

Je očiščen in goščen. Širok pasuče na uro do 25 km. Za najhitrejši živali volata antilopa in gamsa, ki potesta na uro do 96 km. Njuna slovi človek s 56 in lov z 48 km.

Razvoj telefona

K razvoju telefona je zanimivo omeniti nekaj števk iz leta 1887. Takrat je bilo v Evropi 556 samostojnih telefonskih omrežij s 82.219 naročniki. V Avstro-Ogrski je bilo pet družb s 4200 naročniki, v Belgiji 6 družb in 4674 naročnikov, na Danskem ena družba in 897 naročnikov, v Španiji 6 družb in 2200 naročnikov, v Angliji 9 družb in 20.426 naročnikov, v Italiji 8 družb in 9138 naročnikov, na Norveškem ena družba in 3930 naročnikov, na Holandskem ena družba in 800 naročnikov, v Rusiji 8 družb in 17.282 naročnikov. V Švici je bil telefon v poštni upravi in je imel 6760 naročnikov, v Franciji je imela poštna uprava 1821 naročnikov, družba Societe Generale de Telephones na 7676 naročnikov.

Najstarejši dvojčki

Najstarejši ženski dvojčki sveta sta sestri Bertha Badenfeldova in Emma Krauss iz Filadelfije, ki sta proslavili te dni 91. rojstni dan. Takoj za njima sta pa dvojčka iz Middleburga v ameriški državi Ohio, sestra in brat, stara 87 let. Dvojčki v Filadelfiji se še dobro spominjata slavnostnega nastopa 22 ameriških prezidentov. Preživeli sta jih 32. Prezidentskih volitev se pa nikoli nista udeležili, ker smatrat politiko za malenkost. Obe sta se omožili leta 1870 in vsaka je imela enega otroka. Obe sta postali vdovi leta 1888 in drugič se ni hotela nobena omožiti.

Obe se oblačita popolnoma enako, imata tudi enake nazore in upata, da bosta umrli pred stoletnico rojstva. Dogodki naših dni ju ne zanimajo, pač pa obe radi obujata spomine na stare čase.

Revija naših krajev

Ljubljana, 14. maja. Z znatno zamudo, zaradi tega pa toliko lepša, je te dni izšla nova številka »Jugoslovenske revije« za marec in april, v pretekli večini posvečena naši Ljubljani. Bogato ilustrirana revija izhaja na umetniškem papirju in v zornost jo tiska Narodna tiskarna.

Iz vsebine omenjanega prof. Violečev članka o zaključkih turistične konferencie v Dubrovniku, dr. A. Brilejeve »Turistične probleme naše Ljubljane«, v katerih piše predvsem razpravlja o problemu, kako naj bi se iz našega mesta ustvarilo pravo turistično mesto z značajem Salzburga, opis Novega Vinodola na Hrvaškem Primorju, živahen Vekaričev sestavek »Na počitnice na morje — toda kame«, v katerem nam piše navdušuje za Dubrovnik, Regallyjeve »Ljubljanske akvarele«, ki so novinarski komentar k Adamičevi skladbi pod istim naslovom, ing. H. Husove »Zgodovino ljubljanskih cerkva« s kratkim in poučnim opisom postanka naših svetišč, živkovčev članek »Turistični značaj šibeniške«, Loosovo razglabljanje o problemu naših cest, ki so ena najbolj bolečih ran našega turizma, Antičev opis majhnega, toda lepega stila pri Crkveni, in naposled nekaj zanimivih Regallyjevih »Odlomkov iz njegove knjige o Zagrebu« in njegovo reportažo »Letala našega Aeroputa so pripravljena« z opisom vtiskov z lanskega poleta čez naše kraje.

Revija krasi mnogo izredno lepih, izbranih umetniških fotografij, katerih avtorji so Korič, L. Smuc, Kunc in drugi. »Jugoslovenska revija«, ki izhaja že peto leto, je med vsemi našimi revijami zavzela po opremljenosti in zanimivosti vodilno mesto, kar je nemala zasluga njenega urednika, novinarja g. Vladimira Regallyja. Posebno pohvalo je nemogoče izreči, ker se revija sama najbolj hvale, izrekamo pa željo, da bi jo naši turistični interesi in tudi zasebniki naročali v čim večjem številu, da se tako seznanijo z lepoto naše domovine.

Radioprogram

Sobota, 15. maja.
12: Plošča za ploščo, pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Plošča za ploščo, pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes. — 14: Vreme. — 18: Za delopust (igra radijskega orkestra). — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Sodobna slovenska dramatika (Ludvik Mrzel) Ljubljana. — 19.50: Pregled sporeda. — 20: O zunanjih politiki (g. dr. Alojz Kuhar). — 20.30: Oprostite, velenjenji... — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.20: O naših izseljenih (g. Jože Premrov). — 22.30: Za ples (plošče). — Konec ob 23. uri.

Paul Hilsó:

Molčeci maščevalec

Roman

Malo sram jo je bilo, da mu je telefonirala, saj se to prav za prav ni spodobilo. Kaj neki si bo mislil o nji? To je storila pod vplivom zaupanja in zdaj ji je bilo skoraj žal. In vendar ne, ni ji bilo žal, saj je bil on edini človek, s katerim si je upala odkrito govoriti o tem, kar ji je tako težilo srce.

V Bilu Morranu je bilo nekaj, kar je vzbujalo njeno zaupanje. Kaj je bilo to, ni vedela, pač se je pa dobro zavedala, da ga ne ljubi. Ne, to ji je bilo jasno. Pri tej misli se je celo malo posmehljivo zasmejala.

Ko se je počasi vrnila v restavracijo, je bila pa vendar vesela, da mu je telefonirala in ga prosila, naj pride.

Čas do njegovega prihoda se ji je zdel večnost. Vedno znova se je ozirala na vrata, kdaj bo prišel. Ko se je pa slednjič pojavil na pragu, je nehote zardela v zadregi in pri misli, da ga je sama klicala.

Dejal se je, kakor da jo je slučajno opazil in zato je se prišel pozdraviti. Razumela je, da je

storil to nji na ljubo in bila mu je hvaležna. Gostje za sosednimi mizami bodo gotovo mislili, da je to čisto slučajno srečanje.

— V začetku sta govorila o »vrednostih stvarih in šele ko je natakar odšel, da sta ostala sama, — je dejal Bil mirno:

— Srečen sem, če vam morem pomagati. Daisy je v zadregi povsila oči in nekaj časa je gledala na svojo skodelico, končno je pa dejala počasi:

— Davi mi je telefoniral princ Le Jing.

— Da bi vprašal, ali ste se odločili?

— Da.

— In vi ste mu seveda takoj odgovorili, da odklanjate njegovo ponudbo, kakor ste mi obljubili.

— Tega vam nisem obljubila, toda princu sem odgovorila, da se še nisem odločila. On je pa trdil, da so trije dnevi že minili, toda ostala sem pri svojem odgovoru.

— Bogme, zdi se mi, da postajate pametni, — je pripomnil Bil smeje.

— O tem se nisem prepričala — morda sem ravnala zelo nespretno. Čez eno uro sem dobila od princa tole pismo:

In iz ročne torbice je vzela pismo ter mu ga podala.

— Zato sem morala govoriti z vami.

Bil je vzeml pismo. Bil je prepis istega anonimnega pisma, ki mu je Dick pravil o njem, da ga je dobila policija.

— Morda tega pisma sploh ni odposlal, morda